

Ні куля, ні шабля!

В українській культурі особливе місце посідають легенди і перекази про козаків-характерників – найзагадковіших воїнів Запорозької Січі, овіяних містичною славою лицарів, вихованих у дусі давніх народних традицій, цінностей та обрядів. За оповідями, ця каста бійців була наділена надприродними здібностями та могла зачаровувати зброю, обернутися на тварин, ставати невразливими для ворожих куль, проходити крізь стіни та подорожувати в часі. Ці вірування не лише лякали ворогів, а й додавали козакам віри у власні надлюдські сили.

У народі майже всіх видатних козацьких ватажків – гетьманів, кошових отаманів, відомих полковників – наділяли магічними здібностями характерників. Серед славнозвісних – отаман Северин Наливайко, полковник Семен Палій, боярин Остафій Дашкевич, полководець Іван Богун, кошовий Григорій Сагайдачний та легендарний Іван Сірко, якого вороги боялися і називали "урус-шайтаном".

Не менш важливим є таємничий образ козака Мамає, який став символом української культури та національної самосвідомості. Його портрети, на яких він зображується як воїн-бандурист, який сидить під дубом зі зброєю та люлькою, часто прикрашали українські домівки, уособлюючи народну силу духу та незламність волі.

Більшість оповідань про характерників було записано в XIX столітті, хоча перші згадки про замовляння зброї козаками з'являються ще в XVI столітті. Відомі українські письменники та історики, такі як Дмитро Яворницький, Євген Гребінка, Пантелеймон Куліш і Тарас Шевченко, зробили значний внесок у відтворення образу характерника. Зокрема, історик Дмитро Яворницький писав:

«Між козаками завжди були так звані "характерники", яких ні вогонь, ні вода, ні шабля, ні звичайна куля, крім срібної, не брали. Такі "характерники" могли відкривати без ключів замки, ...брати в голі руки розпечені ядра, бачити за кілька верств довкола себе..., перебувати на дні ріки, влазити й вилазити з туго зав'язаних і навіть зашитих мішків...».

Сьогодні, коли Україна знову бореться за свою свободу, образ козака-характерника набуває нового звучання. Українські захисники, подібно до своїх предків, виявляють виняткову хоробрість, стійкість та вірність Батьківщині. Їхня мужність та самовідданість слугують гідним продовженням славетних традицій козацтва.

Художники: Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.
Скульптори: Володимир Атаманчук, Анатолій Демяненко.

НІ КУЛЯ, НІ ШАБЛЯ!

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Введення в обіг

04 грудня 2024

Метал, номінал

нейзильбер, 5 гривень

срібло, 10 гривень

Діаметр

35,0 мм

38,6 мм

Категорія якості карбування

спеціальний анциркулейтед

спеціальний анциркулейтед

Гурт

рифлений

гладкий із заглибленими написами

Тираж

до 125 000 шт.

до 10 000 шт.